

Molnár Krisztina Rita

Kőangyal

– Jaj, Nádja, ez hihetetlen. Soha nem gondoltam volna, hogy nálunk van ilyen. És milyen volt ott dolgozni?

– Szornyu. Tudod, a csiga nagyon budos. Budos, budos! Pfuj. Jaj, de budos. De mit csináljak? Muszáj volt pénzt keresni.

– És mit kellett csinálni a csigával?

– Válogatni. Hogy melyik kicsi, melyik nagy. A franciák szeretik nagyon. Oda szállítják innen. Nem tudom, hogy tudják megenni. Pfuj. De dolgoztam börtönben is. Mosodában. Lepedőket mostam meg vasaltam. Sok minden volt, na hát mit csináljak. Ha egyszer otthon nem volt munka. El kellett jönni. Most meg itt vagyunk. A gyerekek persze nem. Az anyukám vigyáz rájuk. Csak ő már öreg, nagyon öreg. De kell a pénz, muszáj itt lenni.

– De mit csináltál otthon? Amikor még volt munka?

– Dolgoztam. A postán. De aztán minden elromlott. Minden bezárt. A pénz ennyit sem ér.

Agyondolgozott, vegyszerektől fényes kezével legyint, karcsú, csontos ujjait összesodorja. Aztán felveszi a csészejét, belekortyol a teába. Merev derékkal ül az asztal mellett, nem dől hátra a széken.

– Finom – mondja. – Ez finom.

Aztán elmélázik, nem tudni, hova néz, mit lát, halványan mosolyog. Egyébként is halvány mindene. Fehér a bőre, hamuszürke a szeme, vékonyszálú világosbarna haját kontyba tűzve viseli. Teste karcsú, mint egy gyereklányé. Pedig elmúlt már ötvenéves. Hosszú évek óta itt él, házához jár, takarít, vasal. Munka közben piros, ujjatlan, nejlon iskolaköpenyt visel, és kihúzott gerinccel, szinte futva közlekedik a helyiségek között. Apró lépésekkel fut, egész lényével igyekszik, minden elvárásnak megfelel. Sminket, körömlakkot soha nem használ. Egyszer próbálta, de Attila akkor nagyon megverte. Mi vagy te, kurva? – üvöltötte, és Nádja nem válaszolt, Nádja hallgatni is jól tud. Attila hozta ide, és Nádja pontosan tudja, hogy a férje nélkül nehezen igazodna el ebben az országban.

– Csak a gyerekekért csinálom. Különben már jobb lenne nem lenni – mondja, és tesz még egy kockacukrot a teába.

Egyszer majdnem sikerült kicsekkolnia, de a gyerekei visszahozták. Egy részeg sofőr csapta el fényes nappal, amikor Nádja biciklijét tolvaj kikapartatott a két falu közös főutcájára. Akkor már nem a tyúkólban laktak a férjével, hanem az egyetlen, betonozott helyiségből álló szállón, az építkezési vállalkozó házának hátsó frontján. Együtt, egy vévét, fürdőszobát használva tizenöt-húsz férfival. De ez még mindig jobb volt a tyúkólnál, aminek a falaiból, akárhányszor meszelte ki az öregasszony fia, áradt vagy ötven évnyi tyúkszar szaga.

– Ezért pénzt kéni, hát. Méghogy szoba! Tyúkól. Budos, undorító, budos. Nem tudtam aludni egy éjszakát sem, soha, soha, soha. Ki kellett mennem az udvarra éjszaka mindig, mert nem kaptam levegőt. Azt hittem, megfulladok. Hogy belebolondulok.

A baleset után a vállalkozó külön ágyat vitetett neki az üvegezett előtérbe, távol a melósoktól, a ház utcafrontján. Sokan látogatták, minden házból, ahova járt, eljött valaki. Ki kekszet vitt neki, ki húslevest. Annyira összetört, hogy nem hitte senki, hogy megmarad. Feljelentést nem mertek tenni. Félték a bosszútól, félték, hogy fekete-munkásként kitoloncolják őket az országból, és akkor nem marad annyi remény sem, amennyi így. Nádjának biztosítása sem volt, az orvos kisebb vagyonba került. Lassan mégis felépült az összetört test. Egy darabig csak kevesebbet vállalt, időnként, ha a főiskola és a munka engedte, felnőtt lánya, Szófia, az okos, a szorgalmas, a megbízható Szófia is eljött egy-egy hétre Ukrajnából, besegített az ablakmosásban, a vasalásban. Ha a gyerekei vele voltak, Nádja felragyogott, hangosan kacagott, hamuszürke szeme felkéklett, mint tavasszal, eső után a poros árkokban az ibolya. Mert nem csak Szófia jött, néha a kicsi is, Marija, a barna, a gömbölyű, a jókedvű Marija. Szófia komoly tervekkel érkezett, Angliába készült.

– Otthon a kórházakban nincs munka, nem kap – mesélte Nádja. – Hiába a diploma, csak az kap munkát, aki fizet. A kórházigazgatónak. Mindenki pénzt akar. Munka csak akkor van, ha van pénz. Minden pénz, minden, minden.

Szófia átgymolálta, átvasalta a faluban a nyarat, bőrdíjében a diplomájával és a nyelvvizsgájával. Már nem csak egyre erősödő anyjának segített, spórolt az útra. Az új életre. Véget vetni a nyomornak, ez mindennél erősebb parancs volt benne. Látta, hogy a szibériai építkezéseken elfagyott lábú nagyapja hogyan tengeti élete utolsó évtizedeit rokkantan. Látta, hogy a jókedvében ruszin dalokat énekelgető anyja, a postáskisasszony hogyan került egy tyúkólba, hogyan lett mások cselédje. Véget vetni, véget vetni. Az öreg bicikli pedálja is ezt kattogetta, míg azon a koraórszi délelőttön átkerekezett a másik faluba, ahova függőnyt mosni indult. Ragyogott a nap. Szófia a zebra előtt leszállt a bicikliről, körülnézett, aztán elindult a túloldalra. A lejtőn leszárguló kocsifődjének nem működtek a reflexei. Nem tudott fékezni sem, annyira részegen, amennyire részeg volt, ez nem is csoda. Szófiának nem volt ideje semmire. Semmire nem gondolhatott, mielőtt meghalt. Nádja sem gondolt semmire sokáig. Attól a perctől kezdve, hogy hírére vette elsőszülött lánya halálának, megszűnt gondolkodni. A kőangyalhoz, amit a baleset helyszínénél az út szélére állítottak, évek óta minden nap eljárt. Virággal, fenyőággal, mécsessel. Apró-cseprő munkákat még vállal, időnként hívják ide-oda, de a feladat inkább csak ürügy, ok, hogy kimozdítsák révült magányából, a vattapuha csöndből, amibe burkolózott. Még nem hányt a szemére senki, hogy gyakran elfelejti, hová, mikorra és miért ígérkezett.